

ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการเปิดรับสารและการแสวงหาสารสนเทศ
เรื่องการเจริญพันธุ์

ในบทนี้จะเป็นการกล่าวถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพล หรือมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสารและการแสวงหาสารสนเทศในเรื่องการเจริญพันธุ์ของบุคคล ซึ่งทฤษฎีทางการสื่อสารที่เกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารนั้น แครปเปอร์ (Klapper 1960:5) กล่าวว่า คือกระบวนการในการเลือกรับ ซึ่งมีขั้นตอนต่าง ๆ คือ การเลือกเปิดรับ อันเป็นการเลือกรับสื่อและข่าวสารตามความสนใจและความต้องการ เพื่อแก้ปัญหาและสนองความต้องการของบุคคล การเลือกสนใจข่าวสาร หมายถึงการเลือกที่ความข่าวสารให้ตรงกับความต้องการของตน และการเลือกจำ หมายถึงการเลือกจำในสิ่งที่ตนต้องการจะจำ และลืมในสิ่งที่ตนต้องการจะลืม

เกี่ยวกับขั้นตอนในการเลือกรับสารจากสื่อนี้ เซอร์แรม (Schramm 1973:200) กล่าวว่าข่าวสารที่เข้าถึงความสนใจของผู้รับสาร จะมีแนวโน้มที่จะทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากขึ้น สำหรับเหตุผลที่บุคคลเลือกสนใจหรือตั้งใจที่จะรับข่าวสารอย่างไร และจากสื่อใดนั้น มีนักวิชาการหลายท่านที่มีความเห็นสอดคล้องกัน คือ

ฟิลค์สัน, รีเลย์ และ โฟว์แมน (Feiedson, Reley and Flowerman 1953:313) เห็นว่าแรงจูงใจที่ต้องการเป็นที่ยอมรับของสมาชิกภายในสังคม จะเป็นสิ่งที่จะช่วยกำหนดความสนใจในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนของบุคคล ฉะนั้นการที่บุคคลแสวงหาข่าวสารและสนใจเปิดรับข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ก็เพื่อสนองต่อความต้องการของตน ปรากฏการณ์นี้นักวิชาการหลายท่าน เช่น เมอร์ตัน (Merton 1949:406-409) เบอริสัน (Berelson 1948-1949:119) ไรท์ (Wright 1960:605-620) ได้ให้คำจำกัดความว่าเป็น "พฤติกรรมในการแสวงหาข่าวสาร" (new seeking behavior) โดยนักวิชาการเหล่านี้มีความเชื่อว่าผู้รับข่าวสารจะเลือกรับข่าวสารจากสื่อใดนั้นย่อมเป็นไปตามบทบาทและสถานภาพในสังคมของผู้รับสารและเหตุผลในการรับข่าวสารก็เพื่อนำไปเป็นหัวข้อ

ในการสนทนา ซึ่งจะทำให้ผู้รับสารรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

นอกจากนี้เมื่อศึกษาทฤษฎีทางจิตวิทยา-สังคมที่เกี่ยวข้องกับภาวะเจริญพันธุ์แล้ว (Andorha 1978 : 355) พบว่าปัจจัยจิตวิทยา-สังคมมีความสัมพันธ์กับภาวะเจริญพันธุ์ใน 3 ระดับ โดย 1 ใน 3 ระดับนั้น ก็คือระดับบุคคล ซึ่งมีแนวความคิดอยู่ 2 แนวที่พยายามอธิบายพฤติกรรมด้านภาวะเจริญพันธุ์ โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับความรู้สึกที่ไม่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม (Alienation) และลักษณะของสังคมสมัยใหม่ (Modernization) ซึ่งพิจารณาจากคุณลักษณะประกอบต่าง ๆ ของคนในสังคมสมัยใหม่ ฮอมแมนและไวแอท (Hoffman and Wyatt 1978 : 334) ได้ตั้งสมมติฐานว่า ความรู้สึกไม่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม และความรู้สึกเหงาของคนในสังคมสมัยใหม่จะช่วยส่งเสริมคุณค่าของบุตรและของครอบครัว เพราะบุตรจะช่วยทำให้คลายความเหงาได้ และทำให้บิดา-มารดารู้สึกว่าตัวเองยังมีความสำคัญอยู่ และการมีบุตรในกลุ่มรสนี้ยังไม่เคยมีบุตร หรือการมีบุตรเพิ่มขึ้นอีกคนหนึ่งจะช่วยให้สตรีมีทางออกจากการเป็นแม่บ้านที่น่าเบื่อหน่าย โดยที่ไม่ต้องออกไปทำงานนอกบ้านแต่อย่างใด ซึ่งทฤษฎีทางจิตวิทยาสังคมนี้สอดคล้องกับเรื่องของการเลือกเปิดรับสารในทางการสื่อสารเป็นอย่างดี

อย่างไรก็ตามในเรื่องของการเปิดรับสาร และการแสวงหาสารสนเทศนั้น ความแตกต่างในการ เปิดรับย่อมมีความสัมพันธ์กับตัวแปรทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ในการ เปิดรับสารและแสวงหาสารสนเทศในเรื่องการเจริญพันธุ์ ก็ย่อมมีความแตกต่างไปจากปัจจัยทาง เศรษฐกิจและสังคมด้วย สำหรับการวิจัยในครั้งนั้นก็ เพื่อที่จะดูถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยทาง เศรษฐกิจและสังคม กับการ เปิดรับข่าวสารและการแสวงหาสารสนเทศในเรื่องการเจริญพันธุ์ของผู้มารับบริการ

กล่าวคือสตรีผู้มารับบริการที่มีปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมสูง ย่อมมีพฤติกรรมในการ เปิดรับสารและการแสวงหาสารสนเทศ เรื่องการเจริญพันธุ์มากกว่าสตรีผู้มารับบริการที่มีปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำกว่า ซึ่งนั่นหมายถึงลักษณะของความสัมพันธ์ที่เป็นไปในทางเดียวกันนั่นเอง ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่ใช้ในการหาความสัมพันธ์กับการ เปิดรับสื่อและการแสวงหาสารสนเทศ เรื่องการเจริญพันธุ์ของการวิจัยในครั้งนี้คือ ปัจจัยทางด้านอายุ การศึกษา และรายได้ โดยพิจารณาความสัมพันธ์ของปัจจัย แต่ละปัจจัยกับการ

เปิดรับสื่อและการแสวงหาสารสนเทศเรื่องการเจริญพันธุ์ และพิจารณาต่อไปโดยซจกความสัมพันธ์ของตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจจะมีอิทธิพลต่อบัจจัยแต่ละตัวออกไปด้วย ทั้งนี้เพื่อถึงความสัมพันธ์ที่แท้จริง โดยไม่มีตัวแปรแทรกซ้อน ๆ เพื่อเป็นการทดสอบสมมติฐานในข้อ 3-8

การเปิดรับสื่อมวลชนโดยทั่ว ๆ ไป

การเปิดรับสื่อมวลชนคือ การที่บุคคลเปิดรับทั้งวิทยุ โทรทัศน์ อ่านหนังสือพิมพ์ และอ่านนิตยสาร ในตารางที่ 25 จะเป็นการแสดงความบ่อยครั้งในการเปิดรับสื่อมวลชนของสตรีผู้มารับบริการ โดยดูถึงความบ่อยครั้งของการเปิดรับสารสนเทศในเรื่องทั่ว ๆ ไป ปรากฏว่า สตรีผู้มารับบริการส่วนใหญ่จะเปิดรับโทรทัศน์ทุกวันมากที่สุดคือ 66.9% ในขณะที่การเปิดรับหนังสือพิมพ์และวิทยุทุกวันมีค่าใกล้เคียงกันคือ 41.5 และ 40.5 ตามลำดับ แต่สำหรับการเปิดรับนิตยสารปรากฏว่าการเปิดรับทุกวันมีน้อยที่สุด แต่การเปิดรับนิตยสารมีค่าร้อยละของการเปิดรับอาทิตย์ละ 2-3 ครั้ง (36.9%) มากกว่าสื่ออื่น ๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนิตยสารส่วนใหญ่จะออกเป็นรายสัปดาห์ จึงทำให้มีการอ่านนิตยสารเพียง 2-3 ครั้งในสัปดาห์หรืออ่านนาน ๆ ครั้ง (40.8%) มากกว่าที่จะอ่านทุกวันหรือเปิดรับทุกวันเหมือนสื่อประเภทอื่น และเมื่อถึงการไม่เคยเปิดรับสื่อทั้ง 4 ประเภทเลย ปรากฏว่าอัตราส่วนของผู้ที่ไม่เคยอ่านนิตยสารเลยมีมากที่สุดคือ 10.8% รองลงมาคือหนังสือพิมพ์ และมีค่าเพียงครั้งหนึ่งของนิตยสารคือ 6.2% จะสังเกตได้ว่าอัตราส่วนของสตรีผู้มารับบริการที่ไม่เคยเปิดรับสื่อมวลชนเลยจะมีความมากที่สุดซึ่งเป็นสิ่งพิมพ์ มากกว่าสื่อประเภทภาพและเสียงอย่างวิทยุและโทรทัศน์ ซึ่งมีอัตราส่วนของที่ไม่เปิดรับน้อยมาก อาจเป็นผลมาจากการศึกษาของสตรีผู้มารับบริการ เพราะจากกลุ่มตัวอย่าง มีสตรีผู้มารับบริการที่มีการศึกษาในระดับ ป.1-ป.4 มากที่สุด การศึกษาในระดับนี้อาจส่งผลถึงความรู้ความเข้าใจในการอ่านออกเขียนน้อย จึงทำให้ละเลยความสนใจต่อสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ และหันไปสนใจสื่อทางภาพและเสียงมากกว่า ดังแสดงในตารางที่ 25

ตารางที่ 25 ร้อยละของสตรีผู้มารับบริการ เรื่องการมีบุตรยาก จำแนกตามความบ่อยครั้งของการเปิดรับสื่อมวลชน

ความบ่อยครั้งในการ เปิดรับสื่อมวลชน	สื่อมวลชน			
	วิทยุ	โทรทัศน์	หนังสือพิมพ์	นิตยสาร
ทุกวัน	40.4	66.9	41.5	4.2
เกือบทุกวัน	11.9	15.4	20.8	7.3
อาทิตย์ละ 2-3 ครั้ง	23.1	11.2	13.1	36.9
นาน ๆ ครั้ง	22.7	4.6	18.5	40.8
ไม่ได้เปิดรับเลย	1.9	1.9	6.2	10.8
รวม	100.0 (260)	100.0 (260)	100.0 (260)	100.0 (260)

สำหรับความบ่อยครั้งในการศึกษาค้นคว้าสารสนเทศในเรื่องการเจริญพันธุ์ ของสตรีผู้มารับบริการจากสื่อมวลชนต่าง ๆ พบว่า ส่วนใหญ่แล้วสตรีผู้มารับบริการจะศึกษาค้นคว้าสารสนเทศเรื่องการเจริญพันธุ์ทุกครั้งที่ได้พบจากโทรทัศน์และนิตยสาร มากที่สุดคือ ร้อยละ 51.5 และ 51.2 รองลงมาคือศึกษาค้นคว้าจากเอกสารวางแผนครอบครัวทุกครั้งที่ได้พบ ร้อยละ 40.4 และจากวิทยุร้อยละ 30.0 และเมื่อพิจารณาอัตราส่วนร้อยละของการไม่เคยศึกษาค้นคว้าสารสนเทศเรื่องการเจริญพันธุ์แล้วจะพบว่าวิทยุเป็นสื่อที่มีอัตราส่วนร้อยละของการไม่เคยศึกษาค้นคว้ามากที่สุดคือร้อยละ 61.5 นอกจากนี้เอกสารวางแผนครอบครัวก็เป็นอีกสื่อหนึ่งที่มีอัตราส่วนร้อยละของการไม่เคยศึกษาค้นคว้าใกล้เคียงกับสื่อวิทยุคือร้อยละ 53.1 ในขณะที่อัตราส่วนร้อยละของการไม่เคยศึกษาค้นคว้าในสื่ออื่นมีค่าใกล้เคียงกัน จะสังเกตได้ว่าเมื่ออัตราส่วนร้อยละของการศึกษาค้นคว้าทุกครั้งที่ได้พบในสื่อใดมีค่ามาก ก็จะทำให้อัตราส่วนร้อยละของการไม่เคยศึกษาค้นคว้าเลยน้อยลง เมื่อเทียบกับอัตราส่วนร้อยละของสื่อที่ศึกษาค้นคว้าทุกครั้งน้อย ก็จะมีอัตราส่วนร้อยละของการไม่เคยศึกษาค้นคว้าเลยมาก สำหรับการศึกษาค้นคว้าเกือบทุกวัน หรือนาน ๆ ครั้งนั้น ในแต่ละสื่อมีอัตราส่วนร้อยละที่ไม่แตกต่างกัน คือร้อยละของสตรีผู้มารับ

บริการกับการศึกษามากขึ้นเรื่อยๆ และนาน ๆ ครั้งมีอัตราส่วนใกล้เคียงกันในทุกสื่อ โดยมิตราส่วนร้อยละไม่เกินร้อยละ 10.0 ที่มากที่สุดคือร้อยละ 8.5 เป็นการศึกษาจากทางหนังสือพิมพ์เกือบทุกครั้งที่ยพบ ดังแสดงในตารางที่ 26

ตารางที่ 26 การเปรียบเทียบร้อยละสตรีผู้มารับบริการเรื่องการมีบุตรยาก จำแนกตามความบ่อยครั้งของการศึกษามาสารสนเทศในเรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อมวลชนต่าง ๆ

ความบ่อยครั้งในการ ศึกษามาสารเทศ เรื่องการเจริญพันธุ์ จากสื่อมวลชน	สื่อมวลชน				เอกสารเผยแพร่ การวางแผนครอบครัว
	วิทยุ	โทรทัศน์	หนังสือพิมพ์	นิตยสาร	
ทุกครั้งที่ยพบรายการเกี่ยวกับ เรื่องการเจริญพันธุ์	30.0	51.5	46.5	51.2	40.3
เกือบทุกครั้งที่ยพบ	3.8	8.1	8.5	5.4	3.8
นาน ๆ ครั้ง	4.6	6.2	7.7	6.2	2.7
ไม่เคยศึกษามากเลย	61.5	34.2	37.3	37.3	53.1
รวม	100.0 (260)	100.0 (260)	100.0 (260)	100.0 (260)	100.0 (260)

การหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรอายุ

การหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการเปิดรับสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ และการเปิดรับสื่อมวลชนทั้งหมด ซึ่งมีอายุเป็นตัวแปรอิสระ โดยพิจารณาว่าเมื่อสตรีผู้มารับบริการมีอายุมากขึ้นก็คาดว่าจะมีการเปิดรับสื่อมวลชนต่าง ๆ มากขึ้นด้วย เนื่องจากมีความรอบรู้และมีประสบการณ์ในการดำรงชีวิตมากขึ้น ทำให้สามารถพิจารณาว่าจะรับ

หรือไม่รับสารสนเทศต่าง ๆ ให้ตรงกับความต้องการของคน ในขณะที่เดียวกันเมื่อบุคคล
ยังมีอายุมากขึ้นแต่ยังไม่มียุทธหรือมีเพียงคนเดียวและไม่มีอีกเลยนั้น พฤติกรรมในการแสวง
หาสารสนเทศโดย เฉพาะสารสนเทศในเรื่องการเจริญพันธุ์น่าที่จะมีแนวโน้มที่มากกว่า
สตรีผู้มารับบริการที่ยังมีอายุน้อยซึ่งโอกาสในการมีบุตรย่อมมีมากกว่า

ตารางที่ 27 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการ เปิดรับสื่อแต่ละประเภทและ
สื่อมวลชนรวมทั้งหมด

ตัวแปรอิสระ (X)	ตัวแปรตาม (Y)	ค่าสหสัมพันธ์ (r)	นัยสำคัญทางสถิติ
อายุ	การ เปิดรับสื่อวิทยุ	-.075	N.S.
อายุ	การ เปิดรับสื่อโทรทัศน์	.066	N.S.
อายุ	การ เปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์	.117	N.S.
อายุ	การ เปิดรับสื่อนิตยสาร	.051	N.S.
อายุ	การ เปิดรับสื่อมวลชนรวมทั้งหมด	.058	N.S.

N.S. = ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P = .01$

จากตารางที่ 27 แสดงให้เห็นว่า เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แล้ว
พบว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์กับการ เปิดรับสื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และ
สื่อมวลชนรวมทั้งหมด ของสตรีผู้มารับบริการที่ระดับนัยสำคัญ .01 ซึ่งหมายความว่า
การ เปิดรับสื่อมวลชนแต่ละประเภท คือ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร
ไม่ได้เป็นผลมาจาก อายุของสตรีผู้มารับบริการแต่อย่างใด และเมื่อพิจารณาถึงอายุกับ
สื่อมวลชนรวมทั้งหมด ก็มีความหมายในตัวเองเดียวกันคือ การ เปิดรับสื่อมวลชนมิได้เป็น
ผลมาจากอายุของสตรีผู้มารับบริการแต่ประการใดด้วย

จากการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการ เปิดรับสื่อแต่ละประเภท และสื่อ
มวลชนรวมทั้งหมด ซึ่งปรากฏค่าความสัมพันธ์ออกมาว่าอายุไม่มีความสัมพันธ์กับการ เปิดรับ

สื่อแต่ละประเภท และสื่อมวลชนรวมทั้งหมดคงแสดงไว้ตามตาราง 27 อันเนื่องมาจากไม่มีนัยสำคัญทางสถิติดังกล่าวแล้ว เพื่อว่าการที่อายุไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสื่อแต่ละประเภทและสื่อมวลชนรวมกันเป็นผลมาจากตัวแปรอื่น ๆ หรือไม่ฉะนั้นผู้วิจัยจึงได้หาความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการเปิดรับสื่อแต่ละประเภทและสื่อมวลชนรวมทั้งหมดอีกครั้ง โดยขจัดอิทธิพลของตัวแปรในเรื่องการศึกษาและรายได้ออกไป (First order และ Second order Partial Correlation) ก็ปรากฏว่าอายุและการเปิดรับสื่อแต่ละประเภทและสื่อมวลชนรวมทั้งยังคงไม่มีความสัมพันธ์กัน แม้จะขจัดตัวแปรการศึกษาและรายได้ออกไปแล้วก็ตาม

สำหรับค่าสหสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการศึกษามหาวิทยาลัย เรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อแต่ละประเภทและสื่อมวลชนรวมทั้งหมด ดังแสดงในตารางที่ 28 พบว่า อายุของสตรีผู้มารับบริการไม่มีความสัมพันธ์กับการศึกษามหาวิทยาลัย เรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร ที่ระดับนัยสำคัญ .01 และ .001 แก่อายุของสตรีผู้มารับบริการมีความสัมพันธ์กับการศึกษามหาวิทยาลัย เรื่องการเจริญพันธุ์จากเอกสารเผยแพร่การวางแผนครอบครัว ที่ระดับนัยสำคัญ .01 โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ .156 โดยมีลักษณะของความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน ซึ่งจากค่าความสัมพันธ์ดังกล่าวซึ่งมีค่าน้อยมากจึงอาจจะพอนำมาอธิบายได้ว่าเมื่อสตรีผู้มารับบริการมีอายุมากขึ้น ก็น่าที่จะมีการศึกษามหาวิทยาลัยในเรื่องการเจริญพันธุ์จากเอกสารเผยแพร่การวางแผนครอบครัวมากขึ้นด้วย กล่าวคือ เมื่อสตรีผู้มารับบริการมีอายุมากขึ้นย่อมจะสามารถเปรียบเทียบได้ว่าสารสนเทศในเรื่องการเจริญพันธุ์ควรจะได้จากแหล่งใด สามารถจะพิจารณาได้ว่าการเจริญพันธุ์เป็นส่วนหนึ่งของเรื่องการวางแผนครอบครัว ฉะนั้นสารสนเทศในเรื่องการเจริญพันธุ์ที่น่าที่จะหาได้จากแหล่งนี้ จึงพยายามศึกษามหาวิทยาลัยจากเอกสารวางแผนครอบครัวมากขึ้นนั่นเอง

และเมื่อพิจารณาค่าความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการศึกษามหาวิทยาลัย เรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อมวลชนรวมทั้งหมด พบว่า มีความสัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญ .01 โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ .144 ซึ่งเป็นลักษณะของความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน แต่ก็ยังมีความสัมพันธ์น้อยมากเช่นกัน อย่างไรก็ตามก็สามารถกล่าวโดยรวม ๆ ของการเปิดรับสื่อมวลชนทั้งหมดว่าเมื่อสตรีผู้มารับบริการมีอายุมากขึ้น ก็จะมีการศึกษามหาวิทยาลัย

สนเทศในเรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อมวลชนมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากอายุจะมีผลต่อภาวะเจริญพันธุ์ของสตรี กล่าวคือยิ่งสตรีมีอายุมากขึ้นโอกาสในการมีบุตรจะน้อยลง การศึกษามหาวิทยาลัยในเรื่องการเจริญพันธุ์ เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาค่าการไม่มีบุตรจึงมากขึ้นด้วย ดังแสดงในตารางที่ 28

ตารางที่ 28 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการศึกษามหาวิทยาลัยในเรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อประเภทต่าง ๆ และสื่อมวลชนรวมทั้งหมด

ตัวแปรอิสระ (X)	ตัวแปรตาม (Y)	ค่าสหสัมพันธ์ (r)	นัยสำคัญทางสถิติ
อายุ	การศึกษามหาวิทยาลัยในเรื่องการเจริญพันธุ์จากวิทยุ	.075	N.S.
อายุ	การศึกษามหาวิทยาลัยในเรื่องการเจริญพันธุ์จากโทรทัศน์	.078	N.S.
อายุ	การศึกษามหาวิทยาลัยในเรื่องการเจริญพันธุ์จากหนังสือพิมพ์	.111	N.S.
อายุ	การศึกษามหาวิทยาลัยในเรื่องการเจริญพันธุ์จากนิตยสาร	.083	N.S.
อายุ	การศึกษามหาวิทยาลัยในเรื่องการเจริญพันธุ์จากเอกสารเผยแพร่การวางแผนครอบครัว	.156	*
อายุ	การศึกษามหาวิทยาลัยในเรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อมวลชนรวมทั้งหมด	.144	*

N.S. = ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ $P = 0.01$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < .01$

อนึ่ง เพื่อดูถึงความสัมพันธ์ที่แท้จริงของอายุกับการศึกษามหาวิทยาลัย เรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อแต่ละประเภทและสื่อมวลชนรวมทั้งหมด โดยซีกัวแปรอื่นที่อาจมาอิทธิพลต่อค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรอายุกับการศึกษามหาวิทยาลัย เรื่องการเจริญพันธุ์ออกไปคือ ซีกัวอิทธิพลของการศึกษาและรายได้ (First order และ Second order Partial Correlation) ปรากฏว่าอายุไม่มีความสัมพันธ์กับการศึกษามหาวิทยาลัย เรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และนิตยสารอย่างแท้จริง ถึงแม้จะซีกัวแปรการศึกษาและรายได้ออกไปแล้วก็ตาม สำหรับค่าความสัมพันธ์ของอายุกับการศึกษามหาวิทยาลัย เรื่องการเจริญพันธุ์จากเอกสารเผยแพร่การวางแผนครอบครัว และสื่อมวลชนรวมทั้งหมดที่มีความสัมพันธ์กันนั้น เมื่อนำมาหาค่าความสัมพันธ์ โดยซีกัวแปรในเรื่องของการศึกษาและรายได้ออกไป พบว่าอายุไม่ได้มีความสัมพันธ์กับการศึกษามหาวิทยาลัย เรื่องการเจริญพันธุ์จากเอกสารเผยแพร่การวางแผนครอบครัวและสื่อมวลชนรวมทั้งหมด นั้นหมายความว่าค่าความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญดังกล่าวนี้เป็นความสัมพันธ์ที่มีตัวแปรอื่นมาประกอบด้วยจึงทำให้อายุมีความสัมพันธ์กับการศึกษามหาวิทยาลัย เรื่องการเจริญพันธุ์จากเอกสารเผยแพร่การวางแผนครอบครัว และสื่อมวลชนรวมทั้งหมด ซึ่งอาจเป็นอิทธิพลของการศึกษา รายได้ หรือทั้งการศึกษาและรายได้ที่มาประกอบทำให้มีความสัมพันธ์กัน แต่เมื่อซีกัวอิทธิพลดังกล่าวออกไปทำให้ทราบว่าที่แท้จริงนั้น อายุไม่ได้มีความสัมพันธ์กับการศึกษามหาวิทยาลัย เรื่องการเจริญพันธุ์จากเอกสารเผยแพร่การวางแผนครอบครัว และจากสื่อมวลชนรวมทั้งหมดแก่ประการใด ดังแสดงในตารางที่ 29

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 29 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการศึกษามหาวิทยาลัย เรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อประเภทต่าง ๆ และสื่อมวลชนรวมทั้งหมด เมื่อซัดคิอิทธิพลของตัวแปรการศึกษา รายได้ และการศึกษากับรายได้

ตัวแปรอิสระ (X)	ตัวแปรตาม (Y)	ค่าสหสัมพันธ์บางส่วน		
		ซัดคิตัวแปร การศึกษา	ซัดคิตัวแปร รายได้	ซัดคิตัวแปรการ ศึกษาและรายได้
อายุ	การศึกษามหาวิทยาลัย เรื่อง การเจริญพันธุ์จากวิทยุ	.054	.049	.045
อายุ	การศึกษามหาวิทยาลัย เรื่อง การเจริญพันธุ์จากโทรทัศน์	.059	.060	.055
อายุ	การศึกษามหาวิทยาลัย เรื่อง การเจริญพันธุ์จากหนังสือพิมพ์	.057	.060	.045
อายุ	การศึกษามหาวิทยาลัย เรื่อง การเจริญพันธุ์จากนิตยสาร	.027	.026	.013
อายุ	การศึกษามหาวิทยาลัย เรื่อง การเจริญพันธุ์จากเอกสาร เผยแพร่การวางแผนครอบครัว	.101	.108	.092
อายุ	การศึกษามหาวิทยาลัย เรื่อง การเจริญพันธุ์จากสื่อมวลชน รวมทั้งหมด	.089	.090	.075

N.S. = ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ $P = 0.01$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.01$

การหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรทางการศึกษา

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การศึกษากับการ เปิดรับสื่อมวลชนในเรื่องของการวางแผนครอบครัว ทางด้านการศึกษาเกิดเท่าที่ ยานมานั้น ปรากฏว่าระดับการศึกษาของสตรีถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง (พิระสิทธิ์ คำนวนคิด 2521 : 82) ที่ช่วยให้คู่สมรสรับทราบความรู้ เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว วิธีการคุมกำเนิดที่มีคุณภาพและถูกต้อง ซึ่งทำให้เกิดความแตกต่างในการยอมรับและไม่ยอมรับการคุมกำเนิด เพื่อที่จะมีบุตรตามต้องการ การศึกษาเป็นสิ่งที่ช่วยให้คนมีความรู้ยิ่งขึ้น (ศุภวัธย์ พลายน้อย และ เนาวรัตน์ พลายน้อย 2525 : 111) มีความทันสมัยทันต่อเหตุการณ์สภาพแวดล้อม การศึกษาช่วยให้คนตระหนักและพัฒนาแนวความคิด รู้จักคิดและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ต่อภาวะการต่าง ๆ การศึกษาจึงมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการมีบุตรด้วย ฉะนั้นการศึกษาจึงมีผลทำให้บุคคลมีการ เปิดรับสื่อมากขึ้น ทั้งนี้ เพื่อนำสารสนเทศที่ได้รับจากสื่อ มาช่วยในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

นอกจากนี้การศึกษายังมีผลต่อภาวะ เจริญพันธุ์ของสตรีด้วย โบก (Bogue : 1969) สรุปว่าการศึกษาส่งความสัมพันธ์ต่อการเจริญพันธุ์สูงกว่าตัวแปรอื่น ๆ เช่น ประเทศไทย ในปี 1960 จำนวนบุตรโดยเฉลี่ยของหญิงอายุ 50 ปี พบว่าหญิงที่ไม่มีการศึกษา มีจำนวนบุตรโดยเฉลี่ยมากกว่า 5.7 คน หญิงมีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวนบุตรโดยเฉลี่ย 5.2 คน และหญิงที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีจำนวนบุตรโดยเฉลี่ย 3.4 คน และในประเทศอื่นเคยพบว่า หญิงที่ไม่มีการศึกษาและการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีภาวะเจริญพันธุ์ต่ำกว่าหญิงที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งมีลักษณะเกี่ยวกับ ไนจีเรีย แคมบอดจ์ คือ มีรูปแบบภาวะเจริญพันธุ์ที่เรียกว่า "ค่า-สูง-ต่ำ" ความระดับการศึกษา คือไม่มีการศึกษามีภาวะเจริญพันธุ์ต่ำ มีการศึกษาระดับกลางมีภาวะเจริญพันธุ์สูง และมีการศึกษาระดับสูงมีภาวะเจริญพันธุ์ต่ำ

เมื่อผู้มีการศึกษาสูงมีภาวะเจริญพันธุ์ต่ำดังกล่าวแล้ว จึงมีความสอดคล้องกับการ เปิดรับสื่อมวลชนและการศึกษาคำสารสนเทศ เรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อมวลชนที่สูงกว่า ผู้ที่มีการศึกษาระดับต่ำและปานกลาง ฉะนั้นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับการ เปิดรับสื่อมวลชน และการศึกษาคำสารสนเทศ เรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อมวลชนทำ

โดยหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับการเปิดรับสื่อแต่ละประเภทและสื่อมวลชนรวมทั้งหมด และการศึกษาคำสนทนาศาสตร์เรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อแต่ละประเภทและสื่อมวลชนรวมทั้งหมดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 30 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับการเปิดรับสื่อประเภทต่าง ๆ และสื่อมวลชนรวมทั้งหมดเปิดรับสื่อประเภทต่าง ๆ และสื่อมวลชนรวมทั้งหมด

ตัวแปรอิสระ (X)	ตัวแปรตาม (Y)	ค่าสหสัมพันธ์ (r)	นัยสำคัญทางสถิติ
การศึกษา	การเปิดรับสื่อวิทยุ	.186	*
การศึกษา	การเปิดรับสื่อโทรทัศน์	.167	*
การศึกษา	การเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์	.517	**
การศึกษา	การเปิดรับสื่อวิทยุ	.396	**
การศึกษา	การเปิดรับสื่อมวลชนรวมทั้งหมด	.488	**

* มีนัยสำคัญที่ระดับ $P < .01$

** มีนัยสำคัญที่ระดับ $P < .001$

จากตารางที่ 30 แสดงให้เห็นว่า เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แล้วพบว่า การศึกษากับการเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์มีค่าความสัมพันธ์กันสูงกว่าสื่ออื่น ๆ ซึ่งมีค่าเท่ากับ .517 ที่ระดับนัยสำคัญ .001 นั้นหมายความว่า ยิ่งสตรีผู้มารับบริการมีการศึกษาสูงขึ้นก็จะมี การอ่านหนังสือพิมพ์มากขึ้นตามไปด้วย ฉะนั้นการศึกษาสามารถนำมาใช้อธิบายการเปิดรับหนังสือพิมพ์ได้เป็นอย่างดี ในทำนองเดียวกันการศึกษาที่สามารถนำมาใช้อธิบายการเปิดรับสื่อวิทยุได้ในระดับปานกลางโดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ .396 ที่ระดับนัยสำคัญ .001 นั่นคือ สตรีผู้มารับบริการที่มีการศึกษาสูงขึ้นจะมีการอ่านวิทยุมากขึ้นตามไปด้วย ในขณะที่การศึกษามีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสื่อวิทยุ และโทรทัศน์เช่นเดียวกัน แต่มีค่าของความสัมพันธ์ก็น้อยคือ .186 และ .167 ที่ระดับนัย

สำคัญ .01 แสดงว่าการศึกษานำมาอธิบายความสัมพันธ์กับการ เปิดรับสื่อวิทยุและโทรทัศน์
 ใต้น้อย และ เมื่อพิจารณาการศึกษากับการ เปิดรับสื่อมวลชนรวมทั้งหมดแล้ว มีความสัมพันธ์กัน
 ในระดับกลาง ๆ คือ .488 ที่ระดับนัยสำคัญ .001 และความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นความ
 สัมพันธ์ในทางเดียวกัน ซึ่งพอจะสรุปได้ว่าเมื่อสตรีผู้มารับบริการมีการศึกษาสูงขึ้น ก็มี
 แนวโน้มที่จะมีการ เปิดรับสื่อมวลชนมากขึ้นตามไปด้วย

ทั้งนี้ เพื่อเป็นการดูถึงความสัมพันธ์ที่แท้จริงโดยซัจจิตอิทธิพลของตัวแปรอื่น ๆ
 ออกไป เพื่อดูว่าการศึกษามีความสัมพันธ์กับการ เปิดรับสื่อแต่ละประเภท และ สื่อมวลชน
 รวมทั้งหมดอย่างแท้จริงหรือไม่ เมื่อไม่มีอิทธิพลของอายุ และ รายได้เข้ามาเกี่ยวข้อง
 พบว่า เมื่อหาค่าความสัมพันธ์ของการศึกษากับการ เปิดรับสื่อวิทยุโดยซัจจิตอิทธิพลของอายุ
 ออกไปแล้วการศึกษายังคงมีความสัมพันธ์กับการ เปิดรับสื่อวิทยุที่ระดับนัยสำคัญ .01 แม้จะ
 มีค่าความสัมพันธ์กันน้อยกว่าก็ตาม แต่เมื่อหาค่าความสัมพันธ์โดยซัจจิตอิทธิพลของตัวแปร รายได้
 ออกไปปรากฏว่าการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการ เปิดรับสื่อวิทยุและ เมื่อหาค่าความสัมพันธ์
 ของการศึกษากับการ เปิดรับสื่อวิทยุโดยซัจจิตอิทธิพลของทั้ง 2 ตัวคือทั้งอายุและรายได้
 ออกไป ปรากฏว่าการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการ เปิดรับสื่อวิทยุ เพื่อพิจารณาแล้วจะเห็น
 ได้ว่าการที่การศึกษามีความสัมพันธ์กับการ เปิดรับสื่อวิทยุในครั้งแรกนั้น เป็นความสัมพันธ์
 ที่มีอิทธิพลของตัวแปรอื่นมาช่วยอธิบายตัวแปรดังกล่าวคือ รายได้ เนื่องจาก เมื่อมีการซัจ
 จิตอิทธิพลของรายได้ออกไปแล้ว ทำให้การศึกษากับการ เปิดรับสื่อวิทยุไม่มีความสัมพันธ์กันทันที
 (ตารางที่ 31) และจากผลของการหาค่าความสัมพันธ์ที่แท้จริงของกรรศึกษากับการ เปิด
 รับสื่อโทรทัศน์ พบว่าเมื่อซัจจิตตัวแปรอายุ รายได้ และซัจจิตพร้อมกันทั้งอายุและรายได้
 ออกไปแล้ว การศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการ เปิดรับสื่อโทรทัศน์ไม่ว่าในกรณีใดทั้งสิ้น
 นั้นย่อมหมายความว่าการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการ เปิดรับสื่อโทรทัศน์ในการหาค่า
 ความสัมพันธ์แบบ Pearson นั้น มีอิทธิพลของตัวแปรอื่นมาร่วมอธิบาย ซึ่งไม่ใช่ทั้งตัวแปร
 อายุและรายได้ สำหรับการศึกษากับการ เปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์ นิตยสาร และ สื่อมวลชน
 รวมทั้งหมดนั้น ปรากฏว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างแท้จริง เพราะ เมื่อซัจจิตอิทธิพลของตัวแปร
 อื่นออกไปแล้วก็ยังคงมีความสัมพันธ์กันอยู่

ตารางที่ 31 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับการเปิดรับสื่อประเภทต่าง ๆ และสื่อมวลชนรวมทั้งหมด เมื่อชจัดอิทธิพลของตัวแปร อายุ รายได้ และอายุกับรายได้

ตัวแปรอิสระ (X)	ตัวแปรตาม (Y)	ค่าสหสัมพันธ์บางส่วน		
		ชจัดตัวแปรอายุ	ชจัดตัวแปรรายได้	ชจัดตัวแปรอายุและรายได้
การศึกษา	การเปิดรับสื่อวิทยุ	.201 *	.101	.109
การศึกษา	การเปิดรับสื่อโทรทัศน์	.160	.049	.047
การศึกษา	การเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์	.509 **	.353 **	.351 **
การศึกษา	การเปิดรับสื่อนิตยสาร	.394 **	.290 **	.291 **
การศึกษา	การเปิดรับสื่อมวลชนรวม	.487 **	.318 **	.318 **

* มีนัยสำคัญที่ระดับ $P < .01$

** มีนัยสำคัญที่ระดับ $P < .001$

เมื่อพิจารณาค่าความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับการเปิดรับบริการ การศึกษามหาวิทยาลัย เรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร เอกสารเผยแพร่การวางแผนครอบครัว และสื่อมวลชนรวมทั้งหมด ดังแสดงในตารางที่ 32 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการศึกษากับการศึกษามหาวิทยาลัย เรื่องการเจริญพันธุ์จากเอกสารเผยแพร่การวางแผนครอบครัวมีค่ามากกว่าสื่ออื่น ๆ แต่มีค่าความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง คือ .431 ที่ระดับนัยสำคัญ .001 ซึ่งพออธิบายได้ว่าเมื่อสตรีวัยรับบริการมีการศึกษาสูงขึ้น จะมีการศึกษามหาวิทยาลัย เรื่องการเจริญพันธุ์จากเอกสารเผยแพร่การวางแผนครอบครัวสูงขึ้นด้วย และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับการศึกษามหาวิทยาลัย เรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อหนังสือพิมพ์ และนิตยสาร พบว่า มีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ คือ .389 และ .381 ที่ระดับนัยสำคัญ .001

ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน กล่าวคือเมื่อสตรีผู้รับบริการมีการศึกษาสูงขึ้น ก็จะมีการแสวงหาสารสนเทศในเรื่องการเจริญพันธุ์จากหนังสือพิมพ์และนิตยสารมากขึ้นด้วย และจากตารางที่ 32 จะเห็นว่าค่าความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับการศึกษามหาวิทยาลัยในเรื่องการเจริญพันธุ์จากวิทยุมีความสัมพันธ์กันน้อยคือ .149 ที่ระดับนัยสำคัญ .01 ในขณะที่การศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการศึกษามหาวิทยาลัยในเรื่องการเจริญพันธุ์จากโทรทัศน์ แต่เมื่อถึงค่าความสัมพันธ์ของการศึกษากับการศึกษามหาวิทยาลัยในเรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อมวลชนรวมทั้งหมด พบว่ามีความสัมพันธ์กันปานกลางคือ มีค่าเท่ากับ .427 ที่ระดับนัยสำคัญ .001 นั่นคือเมื่อพิจารณาโดยรวม ๆ แล้ว จะพบว่าการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสื่อมวลชนรวมทั้งหมด โดยอาจกล่าวได้ว่ายิ่งสตรีผู้รับบริการมีการศึกษาสูงขึ้น การศึกษามหาวิทยาลัยในเรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อมวลชนต่าง ๆ จะมากขึ้นตามไปด้วย แต่ไม่ได้มีความสัมพันธ์กันสูงมากนัก เนื่องจากสหสัมพันธ์ที่คำนวณได้มีค่าไม่สูงนัก ดังแสดงในตารางที่ 32

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 32 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับการศึกษามหาสารเทศในเรื่อง
การเจริญพันธุ์จากสื่อประเภทต่าง ๆ และสื่อมวลชนรวมทั้งหมด

ตัวแปรอิสระ (X)	ตัวแปรตาม (Y)	ค่าสหสัมพันธ์ (r)	นัยสำคัญทางสถิติ
การศึกษา	การศึกษามหาสารเทศเรื่อง การเจริญพันธุ์จากวิทยุ	.149	*
การศึกษา	การศึกษามหาสารเทศเรื่อง การเจริญพันธุ์จากโทรทัศน์	.137	N.S.
การศึกษา	การศึกษามหาสารเทศเรื่อง การเจริญพันธุ์จากหนังสือพิมพ์	.389	**
การศึกษา	การศึกษามหาสารเทศเรื่อง การเจริญพันธุ์จากนิตยสาร	.381	**
การศึกษา	การศึกษามหาสารเทศเรื่อง การเจริญพันธุ์ จากเอกสารเผยแพร่ การวางแผนครอบครัว	.431	**
การศึกษา	การศึกษามหาสารเทศเรื่อง การเจริญพันธุ์จากสื่อมวลชนรวมทั้งหมด	.427	**

N.S. = ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P = 0.01$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.01$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.001$

เมื่อนำสถิติการหาค่าสหสัมพันธ์บางส่วน มาใช้หาค่าความสัมพันธ์ของการศึกษากับการศึกษามหาวิทยาลัย เรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อประเภทต่าง ๆ และสื่อมวลชนรวมตามตารางที่ 33 พบว่าเมื่อขจัดอิทธิพลของตัวแปรอายุออกไป ทำให้การศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการศึกษามหาวิทยาลัย เรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อวิทยุและโทรทัศน์ และเมื่อขจัดอิทธิพลของตัวแปร รายได้ออกไปก็มีผลในทำนองเดียวกัน หรือแม้แต่เมื่อขจัดความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งอายุและรายได้ออกไปก็ทำให้การศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการศึกษามหาวิทยาลัย เรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อวิทยุและโทรทัศน์ แสดงว่าแท้จริงแล้ว การศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการศึกษามหาวิทยาลัย เรื่องการเจริญพันธุ์ทั้งจากสื่อวิทยุและโทรทัศน์ ค่าความสัมพันธ์ที่ได้ตามตารางที่ 32 นั้น เป็นค่าความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลของตัวแปรอื่นที่มาร่วมกันอธิบายความสัมพันธ์ดังกล่าว ซึ่งได้แก่อิทธิพลของตัวแปรอายุและรายได้ ที่จะต้องนำมาอธิบายร่วมกันทั้ง 2 ตัว จึงจะทำให้การศึกษามีความสัมพันธ์กับการศึกษามหาวิทยาลัย เรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อวิทยุและโทรทัศน์ ตัวแปรอายุหรือรายได้เพียงตัวใดตัวหนึ่งไม่มีอิทธิพลเพียงพอ หรืออาจจะเนื่องมาจากอิทธิพลของตัวแปรอื่น ๆ ด้วย

สำหรับความสัมพันธ์ของการศึกษากับการศึกษามหาวิทยาลัย เรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อหนังสือพิมพ์ นิตยสาร เอกสารเผยแพร่การวางแผนครอบครัว และสื่อมวลชนรวมทั้งหมด พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างแท้จริง ซึ่งค่าความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับการศึกษามหาวิทยาลัย เรื่องการเจริญพันธุ์จากเอกสารเผยแพร่การวางแผนครอบครัวมีค่ามากที่สุดไม่ว่าจะเป็นความสัมพันธ์โดยขจัดตัวแปรอายุออกไป (.417) ขจัดตัวแปรรายได้ออกไป (.314) และขจัดทั้งอายุและรายได้ออกไป (.310) โดยมีค่าความสัมพันธ์กันปานกลาง และจากการศึกษาทำให้เป็นไปตามสมมติฐานเมื่อพิจารณาค่าความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับการศึกษามหาวิทยาลัย เรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อมวลชน ซึ่งมีความสัมพันธ์กันและเป็นความสัมพันธ์อย่างแท้จริง โดยสัมพันธ์กันปานกลางและเป็นความสัมพันธ์ในทางเดียวกันคือ ยิ่งสตรีมีรับบริการมีการศึกษาสูงขึ้น การศึกษามหาวิทยาลัย เรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อมวลชนก็จะมากขึ้นตามไปด้วย

ตารางที่ 33 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างการศึกษา กับการศึกษามหาวิทยาลัยเรื่อง การเจริญพันธุ์จากสื่อประเภทต่าง ๆ และสื่อมวลชนรวมทั้งหมด เมื่อชจัด อิทธิพลของตัวแปรอายุ รายได้ และอายุกับรายได้

ตัวแปรอิสระ (X)	ตัวแปรตาม (Y)	ค่าสหสัมพันธ์บางส่วน		
		ชจัดตัวแปร อายุ	ชจัดตัวแปร รายได้	ชจัดตัวแปรอายุ และรายได้
การศึกษา	การศึกษามหาวิทยาลัยเรื่อง การเจริญพันธุ์จากวิทยุ	.140	.071	.068
การศึกษา	การศึกษามหาวิทยาลัยเรื่อง การเจริญพันธุ์จากโทรทัศน์	.128	.087	.083
การศึกษา	การศึกษามหาวิทยาลัยเรื่อง การเจริญพันธุ์จากหนังสือพิมพ์	.380 **	.260 **	.257 **
การศึกษา	การศึกษามหาวิทยาลัยเรื่อง การเจริญพันธุ์จากนิตยสาร	.376 **	.245 **	.243 **
การศึกษา	การศึกษามหาวิทยาลัยเรื่อง การเจริญพันธุ์จากเอกสารเผยแพร่ การวางแผนครอบครัว	.417 **	.314 **	.310 **
การศึกษา	การศึกษามหาวิทยาลัยเรื่อง การเจริญพันธุ์จากสื่อมวลชน รวมทั้งหมด	.415 **	.286 **	.282 **

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.01$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.001$

การหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรทางคำกริยา

รายไค์นั้นว่าเป็นสถานภาพทางเศรษฐกิจ ที่สำคัญในการดำรงชีวิตของคนในสังคม คนที่มีรายไค์สูงย่อมมีสภาพความเป็นอยู่และมีสถานภาพทางเศรษฐกิจที่ดีกว่าคนที่มีรายไค์ต่ำ ในเรื่องการเจริญพันธุ์ระดับรายไค์ย่อมมีผลอย่างยิ่งต่อความพร้อมในการที่จะมีบุตรด้วยกัน เมื่อพิจารณาถึงภาวะเจริญพันธุ์กับสถานภาพชนชั้นทางเศรษฐกิจและสังคม (ศุภวัธย์ พลายน้อย และ เนาวรัตน์ พลายน้อย 2525 : 109) ภายใต้อรรถกถาที่ว่าชนชั้นในสังคมต่างกันจะมีแบบแผนการดำรงชีวิตที่แตกต่างกัน โดยเชื่อกันว่าภาวะเจริญพันธุ์จะเป็นปฏิภาคกลับกับระดับชนชั้น คือผู้ที่อยู่ในชนชั้นทางเศรษฐกิจและสังคมสูง (มีรายไค์สูง) จะมีภาวะเจริญพันธุ์ต่ำ และผู้ที่อยู่ในชนชั้นทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำจะมีภาวะเจริญพันธุ์สูง เช่น ในประเทศฟิลิปปินส์ คนที่อยู่ในชนชั้นเศรษฐกิจและสังคมสูงมีบุตรน้อยกว่าผู้ที่มิชนชั้นต่ำกว่า

อย่างไรก็ตามเมื่อกลุ่มสมรสมรายไค์เพิ่มขึ้น การครอบครองสื่อมวลชนหรือเป็นเจ้าของสื่อมวลชนจึงเป็นไปได้มากด้วย ผลที่ตามมาคือทำให้มีการเปิดรับสื่อมวลชนมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็มีโอกาสที่จะศึกษามาสารสนเทศจากสื่อต่าง ๆ ได้มากขึ้นด้วย เมื่อเทียบกับกลุ่มสมรสมที่มีระดับรายไค์ต่ำย่อมมีโอกาสในการเปิดรับสื่อ และการศึกษามาสารสนเทศน้อยกว่า ด้วยเหตุผลที่จะต้องใช้เวลาในการหารายไค์มากกว่าที่จะมาเสียเวลาในการเปิดรับสื่อหรือหาสารสนเทศเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ

จากการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างรายไค์ กับการเปิดรับสื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร เอกสาร เผยแพร่การวางแผนครอบครัว และสื่อมวลชนรวมทั้งหมด พบว่ารายไค์มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสื่อทุกประเภทและสื่อมวลชนรวมทั้งหมดที่ระดับนัยสำคัญ .01 และ .001 แต่มีค่าของความสัมพันธ์กันน้อย โดยมีความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน ซึ่งพออธิบายได้ว่า ยิ่งสตรีผู้รับบริการมีรายไค์สูงขึ้น การเปิดรับสื่อแต่ละประเภทและสื่อมวลชนรวมทั้งหมดมากขึ้นตามไปด้วย จากตารางที่ 34 จะสังเกตเห็นได้ว่าคุณค่าความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับการเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์ มีค่าสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบในสื่อแต่ละประเภท คือ มีค่า .443 ซึ่งเป็นค่าความสัมพันธ์อย่างปานกลาง อย่างไรก็ตามผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างรายไค์กับ

การเปิดรับสื่อมวลชนรวมทั้งหมด ก็เป็นไปตามสมมติฐาน คือ มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญ .001 โดยมีค่าความสัมพันธ์ปานกลาง คือ .437 และมีความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน นั่นคือ ยิ่งสตรีผู้รับบริการมีรายได้สูงขึ้น การเปิดรับสื่อมวลชนก็ย่อมสูงขึ้นตามไปด้วย อันอาจเนื่องมาจากการมีสื่อมวลชนอยู่ในครอบครองมาก และมีเวลาในการเปิดรับสื่อมวลชนมากขึ้น เพราะมีช่วง เวลาของการพักผ่อนมากกว่า ผู้มีรายได้ปานกลางและรายได้ต่ำ ที่ต้องใช้เวลาด้านใหญ่ในการหารายได้ให้กับครอบครัวมีข้อสังเกตอีกประการคือ เรามักจะเข้าใจกันว่าผู้มีรายได้มากย่อมมีโอกาสในการครอบครองสื่อมวลชนมาก โดยเฉพาะสื่อวิทยุและโทรทัศน์ซึ่งเป็นสื่อราคาแพง ฉะนั้นเมื่อรายได้มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสื่อวิทยุและโทรทัศน์ก็น่าที่จะมีความสัมพันธ์กันสูงกว่านี้ แต่กลับมีค่าความสัมพันธ์ต่ำ เมื่อเทียบกับการเปิดรับสื่ออื่น ๆ ซึ่งอาจจะ เป็นไปได้ว่ามีอิทธิพลของตัวแปรอื่นมาแทรก หรือ เหตุผลตามสภาพความเป็นจริงคือ การเปิดรับสื่อวิทยุในปัจจุบันมักจะเป็นการฟังจากเพื่อกาง ๆ มากกว่าการรับฟังรายการวิทยุและโทรทัศน์ก็เช่นกันการชม วิ.ที.เอ.ไทย มีแนวโน้มมากกว่า การชมรายการต่าง ๆ ของโทรทัศน์ จากเหตุผลดังกล่าวอาจมีผลทำให้ความสัมพันธ์ของ ตัวแปรทั้งสองมีค่าความสัมพันธ์กันน้อยลงดังแสดงในตารางที่ 34

ตารางที่ 34 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับการเปิดรับสื่อแต่ละประเภท และสื่อมวลชนรวมทั้งหมด

ตัวแปรอิสระ (X)	ตัวแปรตาม (Y)	ค่าสหสัมพันธ์ (r)	นัยสำคัญทางสถิติ
รายได้	การเปิดรับสื่อวิทยุ	.179	*
รายได้	การเปิดรับสื่อโทรทัศน์	.218	**
รายได้	การเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์	.443	**
รายได้	การเปิดรับสื่อวิทยุสื่อสาร	.292	**
รายได้	การเปิดรับสื่อมวลชนรวม	.437	**

* มีนัยสำคัญที่ระดับ $P < 0.01$

** มีนัยสำคัญที่ระดับ $P < 0.001$

จากความสัมพันธ์ของรายได้กับการ เบิกรับสื่อประเภทต่าง ๆ และสื่อมวลชน รวมทั้งหมด เพื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่แท้จริงโดยซจคอิทธิพลของตัวแปรอื่น ๆ ออกไป ทำให้ทราบว่า การที่รายได้มีความสัมพันธ์กับการ เบิกรับวิทยุและโทรทัศน์ในการหาความสัมพันธ์ครั้งแรกนั้น เนื่องจากมีอิทธิพลของตัวแปรทางด้านการศึกษา มาเป็นตัวร่วมในการอธิบาย เพราะ เมื่อซจคอิทธิพลของตัวแปรทางด้านการศึกษาออกไป จะทำให้รายได้กับการ เบิกรับวิทยุไม่มีความสัมพันธ์กันทันที ซึ่งรายได้กับการ เบิกรับสื่อนิตยสารก็จะเป็นไปในทำนองเดียวกัน คือ ตัวแปรการศึกษาเป็นตัวแปรที่เข้ามาช่วยในการอธิบายความสัมพันธ์ โดยแท้จริงแล้วรายได้กับการ เบิกรับสื่อ นิตยสารมิได้มีความสัมพันธ์กัน ในขณะที่รายได้กับการ เบิกรับสื่อหนังสือพิมพ์และ สื่อมวลชนรวมทั้งหมดมีความสัมพันธ์กันอย่างแท้จริง เพราะเมื่อทำการซจคอิทธิพลของตัวแปรอายุ และการศึกษาออกไป รายได้กับการ เบิกรับสื่อ หนังสือพิมพ์ และ สื่อมวลชนรวมทั้งหมด ยังคงมีความสัมพันธ์กันอยู่ที่ระดับนัยสำคัญ .01 และ .001 แต่มีความสัมพันธ์กันน้อยลง เมื่อเทียบกับค่าความสัมพันธ์ที่คำนวณโดยมิได้ซจคอิทธิพลของตัวแปรอื่นออกไป (พิจารณาจากค่าที่ซจคอิทธิพลของตัวแปรอายุและ การศึกษาออกไป) อย่างไรก็ตามถ้าจะพิจารณาจากตารางที่ 35 จะเห็นว่า รายได้กับการ เบิกรับสื่อประเภทต่าง ๆ และ สื่อมวลชนรวมทั้งหมด ยังคงมีความสัมพันธ์กันทั้งหมด เมื่อซจคอิทธิพลของตัวแปรอายุออกไปซึ่งย่อมาหมายความว่า ตัวแปรอายุมิได้มีอิทธิพล หรือเป็นตัวแปรร่วมในการอธิบายความสัมพันธ์ของรายได้กับการ เบิกรับสื่อประเภทต่าง ๆ และ สื่อมวลชนรวมทั้งหมด และจะเห็นว่าค่าความสัมพันธ์ที่คำนวณได้ไม่แตกต่างไปจากค่าความสัมพันธ์ในตารางที่ 34 เท่าใดนัก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 35 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับการเปิดรับสื่อประเภทต่าง ๆ และสื่อมวลชนรวมทั้งหมด เมื่อซึ่จกอิทธิพลของตัวแปรอายุ การศึกษา และอายุกับการศึกษา

ตัวแปรอิสระ (X)	ตัวแปรตาม (Y)	ค่าสหสัมพันธ์บางส่วน		
		ซึ่จกตัวแปร อายุ	ซึ่จกตัวแปร การศึกษา	ซึ่จกตัวแปรอายุ และการศึกษา
รายได้	การเปิดรับสื่อวิทยุ	.195 *	.087	.099
รายได้	การเปิดรับสื่อโทรทัศน์	.211 **	.151	.147
รายได้	การเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์	.433 **	.200 *	.197 *
รายได้	การเปิดรับสื่อนิตยสาร	.288 **	.079	.080
รายได้	การเปิดรับสื่อมวลชน รวมทั้งหมด	.434 **	.211 **	.214 **

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < .01$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < .001$

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 36 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับการศึกษามหาวิทยาลัยเรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อประเภทต่าง ๆ และสื่อมวลชนรวมทั้งหมด

ตัวแปรอิสระ (X)	ตัวแปรตาม (Y)	ค่าสหสัมพันธ์ (r)	นัยสำคัญทางสถิติ
รายได้	การศึกษามหาวิทยาลัยเรื่องการเจริญพันธุ์จากวิทยุ	.158	*
รายได้	การศึกษามหาวิทยาลัยเรื่องการเจริญพันธุ์จากโทรทัศน์	.115	N.S.
รายได้	การศึกษามหาวิทยาลัยเรื่องการเจริญพันธุ์จากหนังสือพิมพ์	.324	**
รายได้	การศึกษามหาวิทยาลัยเรื่องการเจริญพันธุ์จากนิตยสาร	.333	**
รายได้	การศึกษามหาวิทยาลัยเรื่องการเจริญพันธุ์จากเอกสารเผยแพร่	.324	**
รายได้	การศึกษามหาวิทยาลัยเรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อมวลชนรวมทั้งหมด	.359	**

N.S. = ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P = 0.01$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.01$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.001$

จากตารางที่ 36 จะแสดงให้เห็นถึงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับการศึกษามหาสารสินแห่งการเจริญพันธุ์จากสื่อแต่ละประเภท และสื่อมวลชนรวมทั้งหมด ปรากฏว่ารายได้มีความสัมพันธ์กับการศึกษามหาสารสินในกรณีการเจริญพันธุ์จากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร เอกสารเผยแพร่การวางแผนครอบครัว และสื่อมวลชนรวมทั้งหมด โดยมีความสัมพันธ์กันปานกลางและมีค่าใกล้เคียงกันคือมีค่าประมาณ .3 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 ส่วนรายได้กับการศึกษามหาสารสินแห่งการเจริญพันธุ์จากสื่อวิทยุมีความสัมพันธ์กันน้อย คือมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ .158 ที่ระดับนัยสำคัญ .01 สำหรับการศึกษามหาสารสินแห่งการเจริญพันธุ์จากโทรทัศน์ ปรากฏว่ารายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับการศึกษามหาสารสินแห่งการเจริญพันธุ์จากโทรทัศน์ นั่นหมายความว่าการศึกษามหาสารสินแห่งการเจริญพันธุ์จากโทรทัศน์มิได้เป็นผลมาจากรายได้ของสตรีผู้รับบริการ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาโดยรวมแล้วก็เป็นไปตามสมมติฐานคือ รายได้มีความสัมพันธ์กับการศึกษามหาสารสินแห่งการเจริญพันธุ์จากสื่อมวลชนรวมทั้งหมด

อนึ่ง เพื่อที่ว่าความสัมพันธ์ตามตารางที่ 36 มีความสัมพันธ์กันแท้จริงหรือไม่ เมื่อซ้จักอิทธิพลของตัวแปรอื่น ๆ ออกไปคือ อิทธิพลของตัวแปรอายุ การศึกษา และอายุกับการศึกษาออกไป พบว่า เมื่อซ้จักอิทธิพลของตัวแปรอายุ ออกไปทำให้รายได้กับการศึกษามหาสารสินแห่งการเจริญพันธุ์จากวิทยุไม่มี ความสัมพันธ์กัน นั่นคือ อายุเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลร่วมในการอธิบายความสัมพันธ์ของรายได้กับการศึกษามหาสารสินแห่งการเจริญพันธุ์จากวิทยุ และเมื่อซ้จักอิทธิพลของตัวแปรการศึกษาออกไปก็ปรากฏผลเช่นเดียวกัน แสดงว่าการศึกษา เป็นตัวแปรหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ด้วย แต่เมื่อซ้จักอิทธิพลของตัวแปรอายุและการศึกษาออกไปทั้ง 2 ตัวแปร แล้วทำให้ทราบว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับการศึกษามหาสารสินแห่งการเจริญพันธุ์จากวิทยุ การที่ค่าของรายได้กับการศึกษามหาสารสินแห่งการเจริญพันธุ์มีความสัมพันธ์กันน้อยอย่างมีระดับนัยสำคัญตาม ตารางที่ 36 นั้น เป็นค่าความสัมพันธ์ที่เกิดจากการมีตัวแปรอายุและการศึกษามาเป็นตัวแปรร่วมในการอธิบายความสัมพันธ์นั่นเอง สำหรับรายได้กับการศึกษามหาสารสิน

เรื่องการ เจริญพันธุ์จากโทรทัศน์ ปรากฏว่าไม่มีความสัมพันธ์กันจริง เมื่อซัจคิทธิพลของ
 ตัวแปรอื่น ๆ ออกไป สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับการศึกษามหาวิทยาลัย
 เรื่องการ เจริญพันธุ์จากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร เอกสารเผยแพร่การวางแผนครอบครัว
 และสื่อมวลชนรวมทั้งหมด ปรากฏว่ามีลักษณะเหมือนกัน กล่าวคือเมื่อหาค่าความสัมพันธ์
 ของรายได้กับการศึกษามหาวิทยาลัยจากสื่อทั้งกล่าว โดยซัจคิทธิพลของตัวแปรใน
 เรื่องของอายุออกไป รายได้และการศึกษามหาวิทยาลัยเรื่องการ เจริญพันธุ์จากหนังสือพิมพ์
 นิตยสาร เอกสารเผยแพร่การวางแผนครอบครัว และสื่อมวลชนรวมทั้งหมด ยังคงมีความ
 สัมพันธ์กันอยู่ที่ระดับนัยสำคัญ .001 และมีค่าความสัมพันธ์ประมาณ .3 เช่นเดียวกับ
 ค่าความสัมพันธ์ในตารางที่ 36 แต่เมื่อซัจคิทธิพลของตัวแปรการศึกษาออกไปปรากฏว่า
 รายได้กลับไม่มีความสัมพันธ์กับสื่อหนังสือพิมพ์ นิตยสาร เอกสารเผยแพร่การวางแผน
 ครอบครัวและสื่อมวลชนรวม และเมื่อซัจคิทธิพลของตัวแปรอายุกับการศึกษาออกไป
 ทั้ง 2 ตัวแปร ก็ปรากฏว่ารายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับสื่อทั้งที่กล่าวแล้ว ทั้งนี้การที่
 รายได้มีความสัมพันธ์กับสื่อต่าง ๆ เหล่านั้นในการหาค่าสหสัมพันธ์ ตามตารางที่ 36
 ก็เนื่องมาจากอิทธิพลของตัวแปรอื่นที่มาช่วยอธิบาย เมื่อซัจคิทธิพลของตัวแปรนั้นออกไป
 ทำให้ทราบค่าความสัมพันธ์ที่แท้จริงว่ารายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับการศึกษามหาวิทยาลัย
 เรื่องการ เจริญพันธุ์จากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร เอกสารเผยแพร่การวางแผนครอบครัว
 และสื่อมวลชนรวม ซึ่งตัวแปรที่ร่วมอธิบายความสัมพันธ์ดังกล่าวคือ ตัวแปรการศึกษา
 ทั้งนี้จากตาราง 37 จะเห็นว่าเมื่อหาค่าความสัมพันธ์โดยซัจคิทธิพลของอายุออกไป
 ตัวแปรทั้ง 2 ตัวที่นำมาหาค่าความสัมพันธ์ยังคงมีความสัมพันธ์กันอยู่ แต่เมื่อซัจคิทธิพล
 ของการศึกษาออกไป ทำให้ตัวแปรทั้ง 2 ตัวที่นำมาหาค่าความสัมพันธ์ไม่มีความสัมพันธ์
 กัน ทั้งนี้หากมีการซัจคิทธิพลของตัวแปรการศึกษาออกไปเมื่อใดก็จะทำให้รายได้ไม่มีความ
 สัมพันธ์กับการศึกษามหาวิทยาลัยเรื่องการ เจริญพันธุ์จากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร เอกสาร
 เผยแพร่การวางแผนครอบครัว และสื่อมวลชนรวมทั้งหมด

จากการ ซัจคิทธิพลของตัวแปรต่าง ๆ ทำให้รายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับ
 การศึกษามหาวิทยาลัยเรื่องการ เจริญพันธุ์จากสื่อมวลชนรวม จึงทำให้ปฏิเสธสมมติฐาน
 ในข้อที่ว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับการแสวงหาการศึกษามหาวิทยาลัยเรื่องการ เจริญพันธุ์ของสตรีผู้
 มารับบริการ ทั้งแสดงค่าสหสัมพันธ์ในตารางที่ 37

ตารางที่ 37 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของรายได้ กับการศึกษามหาวิทยาลัย เรื่อง การเจริญพันธุ์จากสื่อประเภทต่าง ๆ และสื่อมวลชนรวมทั้งหมด เมื่อจัดอิทธิพลของตัวแปรอายุ การศึกษา และอายุกับการศึกษา

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	ค่าสหสัมพันธ์		
		ซจิกตัวแปรอายุ	ซจิกตัวแปรการศึกษา	ซจิกตัวแปรอายุและการศึกษา
X	Y			
รายได้	การศึกษามหาวิทยาลัย เรื่อง การเจริญพันธุ์จากวิทยุ	.148	.087	.083
รายได้	การศึกษามหาวิทยาลัย เรื่อง การเจริญพันธุ์จากโทรทัศน์	.104	.043	.037
รายได้	การศึกษามหาวิทยาลัย เรื่อง การเจริญพันธุ์จากหนังสือพิมพ์	.312 **	.126	.122
รายได้	การศึกษามหาวิทยาลัย เรื่อง การเจริญพันธุ์จากนิตยสาร	.326 **	.144	.143
รายได้	การศึกษามหาวิทยาลัย เรื่อง การเจริญพันธุ์จากเอกสารเผยแพร่การวางแผนครอบครัว	.306 **	.095	.086
รายได้	การศึกษามหาวิทยาลัย เรื่อง การเจริญพันธุ์จากสื่อมวลชนรวม	.343 **	.147	.139

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < .001$

สรุปสมมติฐาน

จากการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างอายุ การศึกษา และรายได้ กับปริมาณการเปิดรับสื่อมวลชนของสตรีผู้รับบริการ เพื่อทดสอบว่าตัวแปรทั้งกล่าวมีความ

สัมพันธ์กันหรือไม่ โดยหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแต่ละคู่ แล้วหาค่าสหสัมพันธ์บางส่วนด้วยการขจัดอิทธิพลของตัวแปรร่วมออกไป เพื่อหาค่าความสัมพันธ์ที่แท้จริงของตัวแปรแต่ละคู่ ผลจากการวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ดังกล่าวแล้ว โดยนำมาพิจารณาเปรียบเทียบให้เห็นความตารางที่ 38

ตารางที่ 38 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างอายุ การศึกษา และรายได้ กับการเปิดรับสื่อมวลชน และค่าสหสัมพันธ์บางส่วน

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	ค่าสหสัมพันธ์	ค่าสหสัมพันธ์บางส่วน
X	Y	(Pearson Correlation)	(Second order Partial Correlation)
อายุ	การเปิดรับสื่อมวลชน	.058	.091
การศึกษา	การเปิดรับสื่อมวลชน	.488 **	.318 **
รายได้	การเปิดรับสื่อมวลชน	.437 **	.214 **

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < .001$

จากตารางแสดงให้เห็นว่าเมื่อวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ และสหสัมพันธ์บางส่วนแล้ว ทำให้สมมติฐานข้อที่ 3 ไม่ได้รับการยืนยัน แต่สมมติฐานข้อที่ 4 และ 5 ได้รับการยืนยันดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 3 อายุของสตรีผู้มารับบริการ เรื่องการมีบุตรยาก ไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการ เปิดรับสื่อมวลชน

สมมติฐานข้อที่ 4 การศึกษาของสตรีผู้มารับบริการ เรื่องการมีบุตรยาก มีความสัมพันธ์กับปริมาณการ เปิดรับสื่อมวลชน

สมมติฐานข้อที่ 5 รายได้ของสตรีผู้มารับบริการ เรื่องการมีบุตรยาก มีความสัมพันธ์กับปริมาณการ เปิดรับสื่อมวลชน

ส่วนการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างอายุ การศึกษา และรายได้กับ ปริมาณการศึกษามหาหรือแสวงหาสารสนเทศเรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อประเภทต่าง ๆ และสื่อมวลชนรวม เมื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 6, 7 และ 8 โดยการหาค่าสหสัมพันธ์ และค่าสหสัมพันธ์บางส่วน ปรากฏว่าสมมติฐานข้อที่ 7 คือการศึกษากับการศึกษามหา หรือแสวงหาสารสนเทศเรื่องการเจริญพันธุ์ได้รับการยืนยัน กล่าวคือ การศึกษามีความสัมพันธ์กับการศึกษามหาหรือแสวงหาสารสนเทศเรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อมวลชน แต่สมมติฐานข้อที่ 6 และ 8 ไม่ได้รับการปฏิเสธ นั่นคือ อายุและรายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับการศึกษามหา หรือแสวงหาสารสนเทศเรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อมวลชน ดังแสดงในตารางที่ 39

ตารางที่ 39 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างอายุ การศึกษา รายได้ กับ การศึกษามหา หรือแสวงหาสารสนเทศเรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อมวลชนและค่าสหสัมพันธ์บางส่วน

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	ค่าสหสัมพันธ์ (Pearson Correlation)	ค่าสหสัมพันธ์บางส่วน (Second order Partial Correlation)
อายุกับการศึกษามหาหรือแสวงหา สารสนเทศเรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อมวลชน	.144 *	.075
การศึกษากับการศึกษามหาหรือแสวงหา สารสนเทศเรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อมวลชน	.427 **	.282 **
รายได้กับการศึกษามหาหรือแสวงหา สารสนเทศเรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อมวลชน	.359	.139

สรุป

จากผลของการพิสูจน์สมมติฐานจะเห็นได้ว่า แม้ความสัมพันธ์บางตัวจะได้รับการยืนยันว่ามีความสัมพันธ์กันจริง แต่ค่าความสัมพันธ์มีค่าค่อนข้างน้อยไม่ว่าจะเป็นความสัมพันธ์กับการ เปิดรับสื่อมวลชน หรือความสัมพันธ์กับการศึกษามหาวิทยาลัย เรื่อง การเจริญพันธุ์จากสื่อมวลชนก็ตาม อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบค่าความสัมพันธ์ดังกล่าวจากการวางที่ 38 และ 39 จะเห็นว่าการศึกษากับการ เปิดรับสื่อมวลชนและการแสวงหามหาวิทยาลัยในเรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อมวลชนมีค่าความสัมพันธ์มากกว่าค่าความสัมพันธ์ตัวอื่น ๆ และจากการวิเคราะห์ที่ค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ทั้งที่ได้นำมาแล้วในบทนี้ จะสังเกตได้ว่าการศึกษาที่ตัวแปร 2 ตัวมีความสัมพันธ์กันนั้น ในบางครั้งตัวแปรทั้ง 2 ตัวมิได้มีความสัมพันธ์กันโดยตรง แต่ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นอาจมีผลมาจากตัวแปรอื่น ๆ ซ้ำกันซึ่งที่เป็นส่วนประกอบร่วม ช่วยทำให้ตัวแปรทั้ง 2 มีความสัมพันธ์กัน ฉะนั้นการทำการศึกษาหรือการเผยแพร่ข่าวสารในบางเรื่อง นอกจากจะดูความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้ง 2 ตัวแล้ว ควรจะได้นำเอาตัวแปรอื่น มาพิจารณาประกอบด้วยจึงจะทำให้ทราบความสัมพันธ์ที่แท้จริง ในขณะที่เดียวกันก็ต้องให้เหมาะสมกับสภาพของกลุ่มเป้าหมายของการเผยแพร่ด้วย และจากการศึกษาในครั้งนี้ ทำให้ทราบว่าปัจจัยทางด้านอายุไม่ผู้จะมีความสำคัญหรือมีผลต่อการสื่อสารมากนัก เมื่อพิจารณาเรื่องของการเจริญพันธุ์ ซึ่งอายุน่าที่จะมีความสัมพันธ์ที่ค่อนข้างสูงในการ เปิดรับสื่อมวลชน และการศึกษามหาวิทยาลัยเรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อมวลชน เพราะอายุเป็นตัวแปรที่มีผลต่อการมีบุตร เมื่อสตรีมีอายุมากขึ้นโอกาสการมีบุตรย่อมน้อยลง การ เปิดรับสื่อและการศึกษามหาวิทยาลัยเรื่องการเจริญพันธุ์ของสตรีที่มีอายุมากขึ้น น่าที่จะมีมากขึ้น แต่ผลที่ออกมากลับไม่มีความสัมพันธ์กัน เลย กลับปรากฏว่าการที่อายุมีความสัมพันธ์กับการศึกษามหาวิทยาลัยเรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อ เอกสาร เผยแพร่การวางแผนครอบครัว และสื่อมวลชนรวมในครั้งแรกนั้นเป็นผลมาจากอิทธิพลของตัวแปร การศึกษา ซึ่งเท่ากับเป็นการสรุปได้ว่าการศึกษาคือตัวแปรที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการ เปิดรับสื่อมวลชน และการศึกษามหาวิทยาลัยเรื่องการเจริญพันธุ์นั่นเอง เมื่อพิจารณา อิทธิพลของการศึกษาในตัวแปรต่าง ๆ